

Årsberetning for 1978-79

Grundtvig-Selskabets årsmøde var i 1978 henlagt til Båring Højskole i forbindelse med et Grundtvig-seminar over emnet »Udgiverproblemer« under ledelse af selskabets næstformand, professor dr. phil. Christian Thodberg. I seminaret deltog en gruppe studenter fra Institut for praktisk teologi, Aarhus Universitet, der arbejder med at renskrive Grundtvigs prædikenopskrifter. I såvel seminaret som årsmødet deltog som gæster prof. Björkstrand fra det kirkehistoriske institut ved Åbo Akademi, prof. Gutenbrunner og dr. Christa Kühnhold fra universitetet i Freiburg.

Seminaret indledtes med et foredrag af selskabets formand om de første planer, der efter 2. verdenskrig blev udkastet til en videnskabelig Grundtvig-udgave. Den allerførste plan blev på opfordring af Hal Koch udarbejdet før Grundtvig-Selskabets stiftelse; men denne plan indgik efter selskabets stiftelse i selskabets arbejde 1947-52. Den var i hovedsagen udarbejdet af selskabets første sekretær, Helge Toldberg. Selvom denne plan efter 1952 blev skrinlagt, har de deri nedlagte principper om fuldstændighed, nøjagtighed og skelnen mellem, hvad Grundtvig selv har offentliggjort, og hvad han har ladet ligge, alligevel spillet en rolle i selskabets arbejde med spørgsmålet om skabelsen af en komplet Grundtvig-udgave. Foredraget efterfulgtes af en diskussion om begrænsning, strukturering og finansiering af en sådan udgave, der mundede ud i den konstatering, at ca. 15 mill. kr., som i 1978 vilde være trykprisen for en komplet Grundtvig-udgave, var så stort et beløb, at det ville være urealistisk at forestille sig en sådan. I debatten deltog bl.a. Det danske Sprog- og Litteraturselskabs administrator, dr. phil. Erik Dal, der ikke blot gjorde opmærksom på dette forhold, men også på de nye reproduktionsmetoder, som vil kunne muliggøre bevarelsen og udgivelsen af de enkelte dele af Grundtvigs forfatterskab, f.eks. de af Grundtvig udgivne tidsskrifter, herunder Danne-Virke og Danskeren. Man diskuterede derefter, hvor meget og hvad man nu burde koncentrere kræfterne om.

Tirsdag den 10. oktober redegjorde prof. Thodberg for de

principper, han sammen med sine studenter havde lagt til grund for den udgivelse af Grundtvigs prædikener, hvortil forarbejderne nu er i gang. Foredraget illustreredes af eksempler, der yderligere suppleredes af stud. theol. Leif Kallesen, og efterfulgtes af en livlig debat om æstetiske og filologiske overvejelser i forbindelse med noteapparat og Grundtvigs egne manuskriptrettelser. Om eftermiddagen redegjorde professor Gustav Albeck for sin dagbogsudgave, og dr. Erik Dal talte om den udgave af breve fra og til Grundtvig, som Det danske Sprog- og Litteraturselskab nu forbereder ved Steen Johansen og Flemming Lundgreen-Nielsen. Man fik en grundig redegørelse for typografiske detailproblemer og oplysning om en ny reproduktionsteknik (mikrofiche), som Erik Dal anbefalede for de ting, der ikke blev udgivet i bogform. Om aftenen fortalte dr. Kaj Thaning om baggrunden for Båring Højskoles opståen, og højskolens forstander Johs. Engberg fortalte om den praktiske ledelse af højskolen.

Til dirigent på årsmødet, torsdag den 11. oktober, valgtes undervisningsinspektør Vilhelm Nielsen. Efter årsberetningen og aflæggelsen af regnskabet besluttedes det at hæve det sædvanlige kontingent til 50 kr., men bevare de 30 kr. for studerende under hensyn til deres økonomi. Til ny kasserer valgtes stud. theol. Lars Toftdahl, til ny revisor Carl August Bernhardt, Folkeuniversitetet, Århus. Valgene til styrelsen var alle genvalg. – Formanden bragte en hilsen fra biskop Høirup og dr. Noëlle Davies, Irland. Derefter talte Beowulf-forskeren prof. Andreas Haarder, Odense Universitet, om Grundtvig og den levende videnskab. I den påfølgende diskussion deltog også de tyske gæster. – Om aftenen talte Gustav Albeck om oprindelsen til Grundtvigs højskoletanke, der gik ud fra hans ønske om at reformere universitetslivet i Danmark. Foredraget gik tilbage til Grundtvigs afhandling »Om Videnskabelighed og dens Fremme« (1807) og gik ind på flere ikke offentliggjorte manuskripter foruden de trykte højskoleskrifter til og med »Lykønskning til Danmark med det danske Dummerhoved og den danske Højskole« (1847), hvor universitetsdannelsen »fik dødsstødet«. Foredraget – der udmundede i den sætning, at Grundtvig »kun med begrænset ret kan kaldes den danske

højskoles fader« – gav anledning til en livlig debat, hvori også undervisningsinspektør Vilhelm Nielsen deltog.

I februar døde biskop *Hans Øllgaard*, som allerede i begyndelsen af 1940'erne tog initiativet til at indkalde en række arbejds-konventer med Grundtvig som hovedtema, og var den første der fremsatte ideen om den årbog, der blev til Grundtvig-Studier. Selskabet sendte en krans til hans begravelse. Samme måned dannedes en komité på initiativ af dr.theol. K.E. Bugge til at forberede 200-årsdagen for Grundtvigs fødsel 8/9 1983, og selskabet har udpeget Chr. Thodberg til at repræsentere selskabet heri. I april 1979 tilbød Det danske Sprog- og Litteraturselskab Grundtvig-Selskabet, at dets medlemmer ved subscription kunde erhverve prof. Albecks udgave af Grundtvigs Dag- og Udtogsbøger til favørprisen 144,30 kr., et tilbud, som vi med glæde har modtaget og udsendt meddelelse til medlemmerne om. Vi har også udsendt Kirkeligt Samfunds tilbud om den danske nyudgave af H. Østergaard-Nielsens disputats: Navnet og Ordet. En Luther-studie. Endvidere har selskabet med glæde besluttet at indlemme Fl. Lundgreen-Nielsens doktordisputats Det handlende ord i sin skriftserie.

Kort før sommerferien 1979 modtog formanden fra Aarhus Universitets Forskningsfond en bevilling til Grundtvig-Selskabet på 12000 kr. til færdiggørelsen af Edw. Broadbridge's engelske oversættelse af et bind udvalgte skrifter af Grundtvig. Arbejdet (der har hvilet, siden det tidl. bevilgede beløb i fjor blev opbrugt) beregnes derfor nu afsluttet ved årets udløb. Grundtvig-Studier 1979, der vil blive på ca. 100 sider, er nu i trykken. – Selskabet har erfaret, at en samling oversættelser af Grundtvig-salmer til tysk, foretaget af pastor Andreas Øster, nu vil blive trykt på et norsk trykkeri og udgivet i Flensborg. Selskabet har erklæret sig interesseret i at købe et antal eksemplarer af denne udgave, når den foreligger.

William Michelsen